

Beleid Veiligheid en Gezondheid

Januari 2019

1. Inleiding

Hoewel de wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK) niet van toepassing is op de gastouderopvang, biedt de nieuwe wet wel aangrijpingsmogelijkheden om de kwaliteit van de gastouderopvang te verhogen. Gastouderbureau Klaver heeft voor de kinderopvangorganisaties de omslag gesignaleerd van de jaarlijkse risico inventarisatie (RIE) naar een beleid veiligheid en gezondheid per 1 januari 2018. Deze ontwikkeling wil gastouderbureau Klaver niet ongezien voorbij laten gaan. Klaver heeft daarom onderstaand beleid veiligheid en gezondheid ontwikkeld.

Gastouderbureau Klaver blijft jaarlijks bij gastouders de risico inventarisatie afnemen. Wij denken dat het belangrijk is om jaarlijks samen de risico's op de opvanglocatie te inventariseren. Een frisse gespecialiseerde blik van buitenaf helpt om bewust te worden en te blijven van de risico's van de opvanglocatie en om in gesprek te blijven over oplossingen en handelingen bij een gevaarlijke situatie (bijvoorbeeld brand).

Aanvullend op de risico inventarisatie biedt dit beleidsplan een kader over wat grote en wat kleine risico's zijn. Grote risico's worden met de RIE geïnventariseerd. Voor grote risico's worden adequate maatregelen getroffen. In de huiselijke omgeving zijn ook kleine risico's. Kinderen moeten leren omgaan met deze kleine risico's. In dit beleidsplan wordt beschreven hoe dat binnen Klaver wordt ingevuld.

Het beleidsplan veiligheid en gezondheid heeft als doel om een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het plan helpt Klaver, ouders en gastouders om samen in gesprek te zijn en blijven over dit onderwerp.

2. Het beleid veiligheid en gezondheid

Het beleid veiligheid en gezondheid kent de volgende onderdelen:

- A. Actueel en Transparant
- B. Grote risico's
- C. Kleine risico's
- D. Achterwacht regeling
- E. EHBO
- F. Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

3. Actueel en Transparant – Risico Inventarisatie blijft belangrijk

Gastouderbureau Klaver blijft jaarlijks de risico inventarisatie afnemen. De risico inventarisatie is in de gastouderopvang een uitstekend instrument om samen met de gastouders de risico's van de opvang in beeld te brengen. De opvanglocatie wordt in zijn geheel en op alle aspecten onderzocht. Ongevallen en bijna ongevallen worden door de gastouder geregistreerd. Door de combinatie van de jaarlijkse inventarisatie, de continue aandacht voor (bijna) ongevallen en het bespreken van de veiligheid bij reguliere bezoeken of telefoongesprekken met gastouders, blijft het plan voor de locatie actueel. Klaver deelt de risico inventarisatie en eventuele acties die nodig zijn op de locatie met ouders via de online portal www.klaver.opvanguren.nl. Zo zorgen we dat het onderwerp veiligheid transparant en inzichtelijk is voor ouders.

4. Grote risico's

De grote risico's zijn onderverdeeld in drie categorieën. Grote risico's met betrekking tot fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Maatregelen om deze risico's te reduceren, zijn uitgewerkt in bijlage 1.

Hieronder hebben we de top 5 per risicogroep aangegeven:

Fysieke veiligheid

- a) Vallen van hoogte
- b) Verstikking
- c) Vergiftiging
- d) Verbranding
- e) Verdrinking

Sociale veiligheid

- a) Gebruik achterwacht zonder noodgeval
- b) Omgaan met pesten
- c) Verwaarlozing
- d) Kindermishandeling
- e) Vermissing

Gezondheid

- a) Kruisbesmetting, bijv. diarree door onhygiënisch werken bij luier verschonen
- b) Overdracht van infecties door huisdieren, bijvoorbeeld wormen
- c) Voedselinfectie of voedselvergiftiging
- d) Onvoldoende hygiëne
- e) (kinder)ziektes

5. Kleine risico's

Al jong begrijpen kinderen dat bepaalde dingen wel of niet mogen, maar pas vanaf de leeftijd van gemiddeld twee jaar kun je kinderen echt leren omgaan met diverse kleine risico's, omdat ze dan de context van afspraken in relatie tot het risico leren begrijpen. Vanaf een jaar of twee kun je dus afspraken maken met de kinderen om kleine risico's te voorkomen.

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.

Risicovol spelen (bijvoorbeeld klimmen of slingeren) ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen. [Bron: veiligheid.nl]

Bij de gastouder willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met overbescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen grote risico's (hoofdstuk 4). Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, het aangaan van kleine risico's kan veel opleveren, namelijk:

- a) Een positieve invloed op de motorische vaardigheden
- b) Meer zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- c) Het vergroot sociale vaardigheden

Daarom aanvaardt Klaver bij de gastouders de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen. Gastouders leren kinderen op een juiste manier om te gaan met kleine risico's. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens speelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken van de gastouder. De gastouder maakt afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan. De gastouder houdt toezicht bij kleine risico's, zodat ze kan handelen als het nodig is.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook leren de jonge kinderen dat ze niet met de afvallemmer mogen spelen, maar bijvoorbeeld wel zelf hun luier weg mogen gooien.

De gastouder bespreekt en herhaalt regelmatig de afspraken met de kinderen. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen verkouden zijn.

6. Achterwachtregeling

Wanneer 4 of meer kinderen tegelijk worden opgevangen, inclusief eigen kinderen onder de 10 jaar, moet een achterwacht beschikbaar zijn. Deze achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden en kan binnen 15 minuten aanwezig zijn op de opvanglocatie. De achterwacht moet 18 jaar of ouder zijn, maar heeft geen diploma of VOG nodig. Het moet aantoonbaar zijn wie de achterwacht is. De gastouder is verantwoordelijk voor 1 of meerdere volwassenen die in geval van calamiteiten opgeroepen kunnen worden om te zorgen dat de opvang gewaarborgd blijft volgens de eisen van de Wet Kinderopvang en Gastouderbureau Klaver op het gebied van continuïteit, veiligheid, hygiëne en gezondheid. Onder calamiteiten wordt o.a. verstaan: ongeval of ziekte van het gastkind, eigen kind of de gastouder waarbij dokters of ziekenhuisbezoek noodzakelijk is of brand.

Vooraf worden er afspraken gemaakt tussen de gastouder en de achterwacht over o.a. wie meegaat naar bijvoorbeeld de dokter en wie bij de achtergebleven gastkinderen blijft. Ook worden er afspraken gemaakt met betrekking tot het op de hoogte brengen van de ouders/verzorgers, zodat ouders/verzorgers in staat worden gesteld indien noodzakelijk of wenselijk hun kind(eren) te komen ophalen.

Het formulier voor de achterwacht is te downloaden in de portal:
www.klaver.opvanguren.nl.

Achterwacht, Vrijwilliger, Stagiaire

De achterwacht kan alleen ingezet worden bij calamiteiten. Een gastouder kan een achterwacht niet voor reguliere taken inzetten. Een gastouder kan wel gebruik maken van een vrijwilliger. Bijvoorbeeld een vrijwilliger die een bso kind naar de sportclub brengt. Dan is het belangrijk dat de vrijwilliger bij Klaver is aangemeld en dat de vrijwilliger met een VOG is ingeschreven in het personenregister Kinderopvang. De gastouder brengt de ouders op de hoogte van de inzet van de vrijwilliger. Iedere opvangsituatie is anders, in principe blijft de gastouder bij de jongste en meeste kinderen op de opvanglocatie.

Indien stagiaires worden ingezet bij de gastouder, zullen de ouders en GOB Klaver hiervan vooraf worden geïnformeerd. De stagiaire zal alleen werkzaamheden uitvoeren onder verantwoording en toezicht van de gastouder. Stagiaires vragen een VOG aan en schrijven zich in, in het personenregister Kinderopvang.

7. EHBO

Alle gastouders zijn in bezit van een geldig EHBO diploma.

8. Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Gastouderbureau Klaver gebruikt de landelijk ontwikkelde meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag. De meldcode is voorzien van een afwegingskader. Het maakt duidelijk wanneer er een melding moet worden gedaan en door wie de melding wordt ook gedaan. In deze meldcode zijn tips en tools opgenomen voor het aanmaken van een dossier, voor observaties, voor het voeren van een gesprek met ouders, etc. Ook de sociale kaart voor de regio Eindhoven – Veldhoven is opgenomen in de meldcode. Gastouders die buiten de regio actief zijn krijgen een regiospecifieke sociale kaart voor de eigen regio. huiselijk geweld en kindermishandeling. Alle ouders en gastouders kunnen de meldcode vinden in het portaal www.klaver.opvanguren.nl. Hier staat ook een samenvatting van de meldcode, deze is ontwikkeld door BOINK. Het is belangrijk dat alle gastouders op de hoogte zijn van de meldcode.

Gastouderbureau Klaver adviseert:

- Download en gebruik van de APP Meldcode Kindermishandeling (versie 2018)
- Bijwonen van bijeenkomsten georganiseerd door Klaver m.b.t. de meldcode
- De test: ben je meldcodeproof? <https://www.augeo.nl/nl-nl/meldcode/wat-weet-je>
- De cursus van Augeo, Kennisnetwerk Gastouderopvang of Stichting Nysa
- Bij zorgen altijd contact op te nemen met Klaver

9. Veilig Slapen

Alle gastouders zijn op de hoogte van ons Veilig Slapen Protocol. In dit protocol wordt aangeraden om een jonge baby voorafgaand aan plaatsing enkele keren aan de nieuwe routine van de gastouder te laten wennen. Daarnaast is het belangrijk dat de gastouder jonge baby's tijdens het slapen extra goed in de gaten houdt.

Een baby mag nooit op de buik te slapen worden gelegd, ook niet één keertje.

Hang bij uitzonderingen (verklaring vereist) een bordje met een B of F aan het bedje.

De gastouder controleert steeds alle kinderen als je er een kindje naar bed gaat. (minimaal een keer per 3 kwartier controleren).

De gastouder gebruikt een babyfoon of video. De slaapkamers dienen regelmatig te worden geventileerd en daarnaast niet te warm te zijn. Bedjes worden kort opgemaakt en wordt geen dekbed gebruikt. De opening tussen de spijlen van het ledikant moeten kleiner zijn dan 6,5 cm. Kinderen vanaf 24 maanden mogen nooit in het bovenste deel van een stapelbed. In huis wordt nooit gerookt. Het meest actuele protocol is beschikbaar in de portal www.klaver.opvanguren.nl.

Bijlage 1 : (preventieve) maatregelen bij grote risico's

1. Fysieke Veiligheid	
a. Vallen van hoogte	Traphekje – Samenlopen op de trap – Kindveilige sluiting op ramen
b. Verstikking	Gastouder volgt methode EHBO cursus
c. Vergiftiging	Wasmiddel, vaatwastabletten, medicijnen, schoonmaakmiddelen, etc buiten bereik van kinderen leggen. Bij vergiftiging 112 bellen en instructie volgen. Gifkaart raadplegen.
d. Verbranding	Signalering: rookmelders. Preventie: toegang beperken tot keuken en heet water en verwarmingsbuizen. Bij incident: EHBO instructies opvolgen.
e. Verdrinking	Omheining zetten rond vijver. Bij incident: Kind uit water halen. 112 bellen. Instructies volgen. EHBO verlenen.
2. Sociale veiligheid	
a. Gebruik achterwacht zonder noodgeval	De gastouder is verantwoordelijk voor de kinderen. Een achterwacht kan niet ingezet worden zonder noodgeval. Sommige gastouders werken met een vrijwilliger. Bijvoorbeeld om een kind naar school te brengen. De gastouder blijft altijd bij de meeste kinderen. In geval van de inzet van een vrijwilliger dient er vooraf toestemming gegeven te zijn door ouders (kopie aan Klaver) en dient de vrijwilliger gekoppeld te zijn aan Klaver in het personenregister Kinderopvang.
b. Omgaan met pesten	De gastouder draagt zorg voor een goede sfeer. In een goede sfeer komt pesten niet vaak voor. De gastouder houdt wel steeds goed in de gaten of er geen kinderen buitengesloten of gepest worden. Als dat voorkomt is het nodig actie te ondernemen. Er zijn verschillende pestprotocollen beschikbaar die aanwijzingen geven voor wat je kunt doen. Dat is onder andere: steun bieden aan het kind dat gepest wordt, maar ook aan het kind dat zelf pest, het pestgedrag bespreken met de ouders van beide kinderen, en praten met de andere kinderen in het groepje over welke oplossingen zij kunnen bedenken om het pesten te stoppen.
c. Verwaarlozing	Volg de stappen uit de meldcode
d. Kindermishandeling	Volg de stappen uit de meldcode
e. Vermissing	Zorg dat de voorkeur niet open kan zonder een extra handeling. Bij vermissing: Hulp inschakelen (omstanders, achterwacht) laat de andere kinderen niet alleen achter. zoeken. Als u het kind niet kan vinden, 112 bellen en ouders (en Klaver) inlichten.
3. Gezondheid	
a. Kruisbesmetting	bijv. diarree door onhygiënisch werken bij luier verschonen. Let op hygiene
b. Huisdieren	Overdracht van infecties door huisdieren, bijvoorbeeld wormen, Let op gevaar van uitwerpselen. Zorg voor een schone omgeving. Preventie op het gevaar dat een huisdier kan bijten. Een kind kan onvoorspelbaar handelen, ook bij rustige lieve huisdieren.
c. Voedselinfectie of voedselvergiftiging	Controleer de houdbaarheidsdata van voedsel. Kijk of het eten er goed uitziet. Voorkom kruisbesmetting bij het bereiden van voedsel.
d. Hygiëne	Gebruik een papieren zakdoek. Gebruik een zakdoek maar één keer. Was regelmatig de handen met zeep, zeker na een flinke hoest- en niesbui. Leer kinderen een hoest-nies discipline en een goede handhygiëne Maak speelgoed regelmatig schoon (bij verkoudheid dagelijks) Ventileer gedurende de dag voldoende Gebruik voor ieder kind een eigen: fopspeen, luierzalf, drinkfles, tandenborstel etc. Gebruik wegwerphandschoenen bij wondverzorging, daarna handen wassen.
e. (Kinder)ziektes	Kijk voor actuele informatie op: www.rivm.nl voor preventie en handelingswijze bij (kinder)ziektes. Als er een ziekte is geconstateerd waarbij besmetting mogelijk is, dan is het belangrijk om alle ouders in te lichten, zodat ouders hierop alert zijn in de thuissituatie. Sommige kinderziektes kunnen ook een risico zijn voor zwangere vrouwen. Mag een kind met krentenbaard naar de gastouder? Download de KIDDY APP !

In noodgevallen altijd 112 bellen